

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Pulvillos Et Pepla Prophetissarum

**Schmidt, Johann Andreas
Trumph, Heinrich Wilhelm**

[S.l.], 1713

VD18 11649178

§. 12.

[urn:nbn:de:bsz:31-130600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130600)

dere videtur ista, quam Isidorus Clarius refert sequentibus verbis: Mulierculae magica instructae arte, consuebant, pulvillos & sciscitantium virorum axillis induebant, & pepla, hoc est, tenuissimos lineos pannos imponebant capiribus eorum: quasi per haec indumenta apta fierent ad fuscipiendum oraculum sacrum. Quin & ipsae interim ea, quae commentae erant, insipientium ingerebant auribus, quod haec vel illa eis essent eventura. Idem quoque observavit, quendam illa verba: *Et faciunt pepla super caput univrsae staturae*: sic exponere, quod viri & mulieres erecti stererint ante illas pseudoprophetissas & earum incantamentis dementari, quod volebant, didicerint. Ex prima igitur sententia assumit pulvillos, ex altera autem pepla sive velamina capitum. Et huic favent LXX. qui habent *περικεφάλαια*, cervicalia, pulvinos & pulvinaria, capiti decumbentis supponenda, & *επιβίλαια*, quae in lexicis vulgaris idem dicunt ac *επιβλήματα* id est vestimenta exterius adjecta; vel quia hoc loco restringuntur ad *κεφάλην*, denotabant capitum velamina. Favent & aliae versiones, ut Hispanica habet *coxinetes* pulvillos & *veletas* velamina parva; quemadmodum etiam *velata de piscados* denotat certum genus retis, quo piscatores utuntur: Italica legit *pinnaccivoli*, id est, *piccolissimi guancialini* pulvillos, qui opponuntur *pimaccio*, vel *guanciale longo*, pulvinari; & *veli*, id est velamina. Itolorum autem *velo* uti generaliter significat id omne, quod operit & tegit, sic specialiter est, *con che le donne adornano il capo*, illud velum, quod capiti ornatus gratia a feminis imponitur, atque sic apposite hoc loco haec vox fuit adhibita. Similiter Gallica habet *coussins* & *voiles*, & Anglica, *pillows* & *Kerchiefs*. Nec ab his abludit novissima latina versio, a B. Sebast. Schmidio adornata, *pulvillos* & *pepla* exhibens.

§. 12. Quarta adhuc superest sententia, quae pulvillos & pepla non proprie, sed metaphorice accipit, prophetiam hanc

hanc non rerum, sed verborum esse contendens. Hanc praecipue sequuntur illi scriptores, qui adagia sacra suis illustrarunt meditationibus, ut Joachimus Zehnerus cent. 4. adag. 64. p. 656. seq. Martinus Delrio S.J. loco supra citato p. 497. & alii. Hi autem habuere in hac explicatione duces ecclesiae doctores, omni tempore celeberrimos, ad capita diversa nostri prophetae verba transferentes. Primo quidem observamus, proxime illa applicari posse concionatoribus aliisque ecclesiae doctoribus parasitis, qui auditores, in utramque aurem otiose dormientes, non modo a somno peccati non excitant, sed & illorum mollitiem suis assentionibus blande fovent ac suffulciunt. Origenes hom. 3. in Ezech. p. m. 626. seq. praeter voluptuosos, maxime docentes in ecclesia, tangit, postquam monuit, se verba illa proprie accipere non posse. Haec sunt, inquit, quae prophetantibus filiabus populi reputantur quasi magna peccata. Quis, autem potest in verbo consistens dicere, quia si quis cervicalia consuat, & consuata sub cubito ponat alterius delinquat, & a Deo corripatur? Quis potest asserere, quia, si quis velamina faciat ad tegendum caput universae aetatis, impie agat? Invisis nobis ab ipsa scriptura necessitas, imponitur, ut ab apicibus literae recedentes, verbum & sapientiam & voluntatem ejus requiramus ad aperienda peccata, quae clausa sunt, ad illuminanda quae caligant, ut possimus a maledicto extranei fieri, dum agnoscimus, quid sit, cui maledicitur. Vae quippe, ait his, qui assuunt cervicalia sub omni cubito manuum, sive manus. Signum autem mihi videtur voluptatis carnae, sub cubito manuum cervical assumptum. Quia enim in tempore discumbendi ad beneficia corporala videmur uti consuatis quibusdam, & acu pictis sub cubito manuum nostrarum, forsitan sermo divinus per istiusmodi

„ modi figuram & argumentum eos culpet magistros, qui
 „ per vaniloquentiam & beatas quoque repromissiones mul-
 „ titudinem audientium libidini, vitiis, voluptatique permit-
 „ tunt. Debet enim DEI verbum & DEI homo ea proferre,
 „ quae salutem sunt audienti, quae illum hortentur ad conti-
 „ nentiam, ad conversationem sanorum actuum, ad cuncta,
 „ in quae homo studiosus laborum & non libidinum debet in-
 „ cumbere, ut possit ea consequi, quae a DEO sunt promissa.
 „ Cum ergo aliquis aptus moribus populi, ut placeat eis, quibus
 „ aures pruriunt, loquitur, quae gratanter accipiant, loqui-
 „ tur, quae vicina sunt voluptati, talis magister consuit cer-
 „ vicalia sub omni cubito manus. Sequitur hoc peccatum
 „ habentem, ut faciat etiam amictus ad velandum caput om-
 „ nis aetatis. Cujus autem rei figura sit etiam velamen, cau-
 „ tius consideremus. Qui fiduciam habet, & vere vir est,
 „ velamen non habet super caput suum, sed intecto capite
 „ orat Dominum, intecto capite prophetat, per signum cor-
 „ poralis rei etiam spiritualementer ostendens, ut quo-
 „ modo non habet velamen super caput carnis suae, ita non
 „ habeat velamen super principale cordis sui. Si quis vero
 „ confusionis velamen gerit, & peccati, iste quasi muliebria
 „ velamina habet super caput suum. Itaque cum aliquis docu-
 „ erit ea, quae aurem populi mulceant, & strepitum potius
 „ laudatorum, quam gemitum moveant, si blandus inimicus
 „ palpaverit potius quam secuerit vulnera, talis homo ami-
 „ ctus an texit in capite. Cum autem in luxuriosam orationem
 „ dicentis se sermo fuderit, & in lascivum persultaverit elo-
 „ quium, antexit velamen super caput omnis aetatis non mo-
 „ do puerorum & juvenum, verum etiam senum. Quomodo
 „ enim faciet signa & portenta ad decipiendos (si fieri potest)
 „ etiam doctos falsus Christus, & falsus propheta: Similiter &
 „ hi qui ad voluptatem meditata deportant, & ista semper in-
 „ qui-

quirunt, quae delectent potius audientes, quam convertant a,,
 vitiis, faciunt velamina super caput non modo puerorum,,
 & juvenum, sed si fieri potest) senum quoque & patrum, in,,
 tantum, ut etiam eos decipiant, qui juxta laborem animae in,,
 spiritali aetate & senio processerunt. Et potuit quidem di,,
 cere propheta, super filios populi tui, qui propherant, sed,,
 quasi omnes, qui velamina contexant, & cervicalia consu,,
 ant sub omni cubito manus, mulieres sint, & nullus inter eos,,
 viri nomine dignus habeatur, ait, propheta. In filias po,,
 puli tui quae prophetant de corde suo & ea faciunt, quae se,,
 quuntur. Effeminae quippe sunt eorum magistrorum,,
 & animae, & voluntates, qui semper sonantia, semper cano,,
 ra componunt, & ut, quod verum est, dicam, nihil virile, ni,,
 hil forte, nihil Deo dignum est in his, qui juxta gratiam &,,
 voluntatem audiendum praedicant: idcirco omnes filias po,,
 tius quam filios dixit assuentes cervicalia. Et observa pro,,
 prietatem verbi; Assuentes ait, non, Contexentes. An ig,,
 noras, quod tunica domini tui Jesu nihil in se habeat consu,,
 tile, sed ex omni parte contexta sit? Ista ergo consuunt dicta,,
 dictis fraudulenter & callide, assuentes potius quam conte,,
 xentes, & faciunt cervicalia, non in quib, capita reclinent, sed,,
 in quibus cubitum: id est ut manus eorum non sint in labore,,
 non in opere lacecant, sed sint in requie, sint in otio, sint,,
 in his gestis quae voluptatibus serviunt. Haec autem quae,,
 dicimus ita se habere, ut a nobis intellecta sunt, sequens,,
 sermo prophetae lucidius ostendit, dicens: Haec dicit Ado,,
 nai dominus. Ecce ego ad cervicalia vestra, in quibus vos,,
 convertitis illic animas in dissolutionem. Theodoretus in,,
 terpret. in Ezechielem loco supra citato in genere hoc tan,,
 git: Hic, inquit, per translationem molliores ac mitiores innuit
 sermones: cervicalia enim & pulvinaria quietem quandam &
 solatium afferunt membris, quibus supponuntur: & molliora ver-
 ba cum

bacum falsa sint, ad tempus aures titillant, sed omnis generis
 everfiones animis afferunt. Sic & Gregor. M. mor. 18. 4.
 Quisquis aut male agentibus adulatur, pulvillum sub capite vel
 cubito jacentis ponit, ut, qui corripit ex culpa debuerit, in eo fultus
 laudibus molliter quiescat. Placuit etiam Plutarcho in libello
 de discrimine adulatoris & amici p. m. 278. ad eandem re-
 spicere metaphoram: Quemadmodum in Menandri comœdia fal-
 sus Hercules inducitur, clavum gestans, non gravem, neque robu-
 stam, neque rigidam, sed molle quoddam & inane figmentum, sic
 arbitror assentationis libertatem iis qui capiant experimentum,
 mollem videri, minimeque gravem neque rigorem habentem, sed i-
 dem facientem quod solent muliercularum capitibus imposita strui-
 ces i. e. cervicalia τῶν γυναικῶν προσκεφάλαις, quae cum videan-
 tur earum capitibus reniti atque resistere, cedunt magis & obse-
 cundant. Itidem & ista fucata dicendi libertas, quum inane fal-
 sum & cavum habeat pondus, at tollitur quidem ac tumet, ut sub-
 sidens & contrahens sese, capiat & pariter abripiat in illum sese
 conjicientem.

§. 13. Hieronymus vero comment. lib. 4. in Ezech. cap. 13.
 ad doctores falsorum dogmatum hanc prophetiæ particulam,
 quae de prophetis de prophetissis agit, transferendam esse ju-
 „dicat: Nos autem ita dicemus, alios haereticos falsitate dog-
 „matum suorum praedicare virtutem. Quorum fuit Py-
 „thagoras & Zenô, a quo Stoici, Indorum Brachmanes &
 „Æthiopum Gymnosophistae; qui ob victus continentiam
 „miraculum suis gentibus tribuunt. Recteque dicuntur pa-
 „rietem linire & aliquam fortitudinem polliceri; sed quia
 „Christi non habent condimentum, vanus est eorum labor
 „& peritura aedificatio. Nisi enim Dominus aedificaverit
 „domum in vanum laborant, qui aedificant eam. Alii autem
 „voluptatum libidinisque doctores dicuntur consuere pulvillos, &
 „ponere sub omni cubito manus, Epicurei & Pyrrbonii: & apud nos
 Jovi-